

Okresný úrad Trnava
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Kollárova 8
91702 Trnava

Bratislava, 16.07.2025

VEC : Dopĺňujúce informácie k zámeru navrhovanej činnosti
„Výroba dosák z druhotných surovín - odpadov“

Na základe nahliadnutia do spisu a oboznámenia sa so stanoviskami doručenými k zámeru navrhovanej činnosti „Výroba dosák z druhotných surovín – odpadov“, predloženého navrhovateľom DX Corp a.s. Vám týmto predkladáme dopĺňujúce informácie k predmetnému zámeru.

Formálne aj vecné náležitosti pripomienok a požiadaviek sú uvádzané v plnom znení, aby tak zostal zachovaný ich význam.

I. Dopĺňujúce informácie k zámeru navrhovanej činnosti: „Výroba dosák z druhotných surovín - odpadov na základe pripomienok a požiadaviek MŽP SR Odbor odpadového a obehového hospodárstva (list č. 15170/2025-10.1 37577/2025 zo dňa 07.07.2025.

Pripomienka MŽP SR č.1

V navrhovanom zariadení sa uvažuje so spracovaním plastových odpadov, ktoré pochádzajú z elektrotechnického a automobilového priemyslu. Upozorňujeme na skutočnosť, že tieto odpady môžu obsahovať perzistentné organické látky (POPs) - spomaľovače horenia.

Vzhľadom na uvedené, je potrebné prijať príslušné opatrenia pri nakladaní s odpadmi s obsahom POPs, ktoré budú v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EU) 2019/1021 o perzistentných organických látkach v platnom znení.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 1

Do zariadenia budú prijímané iba vytriedené odpady od dodávateľov, alebo zberných organizácií, ktorí v zmysle platných zmlúv budú garantovať, že vytriedené odpady určené pre materiálové zhodnotenie recyklačnou technológiou LISA TECH neobsahujú POPs. V prípade ak by bolo zistené, že dodávateľ vytriedených odpadov dodal v rozpore s uzavretou zmluvou odpady s obsahom POPs, bude celá dodávka dodávateľovi vrátená na jeho vlastné náklady.

V zámere sú uvedené konkrétne receptúry pre výrobu dosák z odpadov. V receptúrach sú obmedzené resp. vylúčené odpady, ktoré obsahujú POPs, alebo umožňujú ich vznik.

Pripomienka MŽP SR č. 2

Doplniť zvozový región, prípadne uviesť dostupnosť vstupných odpadov, ktoré sa majú spracovávať v navrhovanom zariadení na spracovanie odpadov.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 2

Na str. 100 – 105 v bode s názvom „Dostupnosť vstupných surovín v optimálnej zvozovej vzdialenosti“ sú uvedené konkrétne zvozové oblasti s preukázaním dostatočných objemov vstupných odpadov v dostupných vzdialenostiach podľa štatistických údajov.

Aktuálne má spoločnosť DX Corp a.s. zmluvu o dodávkach vytriedených zložiek odpadov potrebných na výrobu dosák s akciovou spoločnosťou T+T, a.s. so sídlom v Žiline, ktorá garantuje dostatok vstupných materiálov v požadovanej kvalite pre navrhovanú činnosť.

Pripomienka MŽP SR č. 3

Doplniť konkretizáciu subjektov a spôsobu nakladania so vzniknutými odpadmi z prevádzky zariadenia v súlade s platnou legislatívou odpadového hospodárstva a uviesť kódy činnosti zhodnocovania a zneškodňovania podľa príloh č. 1 a 2 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 3

Technológiu je možné označiť za bezodpadovú, všetky nepodarkové kusy, orezy a použité dosky je možné pri dodržaní určitých výrobných – organizačných postupov vrátiť späť do výrobného procesu.

Na strane 112 sú v tabuľke uvedené odpady z bežnej prevádzky zariadenia. Pri všetkých odpadoch je uvedená poznámka: *** dočasné uloženie pred zberom na mieste vzniku podľa §3 ods. 5 Zákona o odpadoch. Navrhovateľ nebude uvedené odpady zhodnocovať, ani zneškodňovať, ale bude ich odovzdávať oprávneným organizáciám v zmysle platnej legislatívy.

Zhodnocovanie odpadov bude vykonávané činnosťou R3.

Pripomienka MŽP SR č. 4

V kapitole „Základné údaje o navrhovanej činnosti“ navrhovateľ uvádza, že vstupné suroviny budú zmesové odpady, avšak v ďalších kapitolách sa uvádza, že vstupné suroviny budú triedené odpady.

Je potrebné, aby navrhovateľ zjednotil terminológiu a druhy odpadov, ktoré plánuje zhodnocovať v navrhovanom zariadení.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 4

Recyklačná technológia je určená na spracovanie triedeného odpadu, ktorý spĺňa požiadavky na maximálnu absolútnu vlhkosť, ktorý neobsahuje nebezpečné látky a v maximálnej miere je zbavený magnetických aj nemagnetických kovov s výnimkou tenkých fólií. Vstupnými surovinami pre navrhovanú činnosť preto budú iba vytriedené odpady, ktoré sú podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., v znení Vyhlášky MŽP SR č. 320/2017 Z.z., ktorou sa ustanovuje „Katalóg odpadov“ v nasledujúcom rozsahu:

druh	Názov odpadu	kategória
02 01 03	odpadové rastlinné pletivá	O
02 01 04	odpadové plasty(okrem obalov)	O
02 01 07	odpady z lesného hospodárstva	O
03 01 01	odpadová kôra a korok	O
03 01 05	piliny, hobliny, odrezky, odpadové rezivo, drevotrieskové/ drevovláknité dosky, dyhy iné ako uvedené v 03 01 04	O
03 03 01	odpadová kôra a drevo	O

03 03 07	mechanicky oddelené výmety z drvenia odpadového papiera a lepenky	O
03 03 08	odpady z triedenia papiera a lepenky určených na recykláciu	O
04 01 01	odpadová glejovka a štiepenka	O
04 01 08	odpadová vyčinená koža (holina, stružliny, odrezky, brúsny prach) obsahujúca chróm	O
04 02 09	odpad z kompozitných materiálov (impregnovaný textil, elastomér, plastomér)	O
04 02 21	odpady z nespracovaných textilných vlákien	O
04 02 22	odpady zo spracovaných textilných vlákien	O
07 02 13	odpadový plast	O
09 01 08	fotografický film a papiere neobsahujúce striebro alebo zlúčeniny striebra	O
12 01 05	hoblíny a triesky z plastov	O
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
15 01 05	kompozitné obaly	O
15 01 06	zmiešané obaly	O
15 01 09	obaly z textilu	O
15 02 03	absorbenty, filtračné materiály, handry na čistenie a ochranné odevy iné ako uvedené v 15 02 02	O
16 01 19	plasty	O
16 02 16	časti odstránené z vyradených zariadení, iné ako uvedené v 160215	O
17 02 01	drevo	O
17 02 03	plasty	O
17 06 04	izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O
19 02 10	horľavé odpady iné ako uvedené v 19 02 08 a 19 02 09	O
19 12 01	papier a lepenka	O
19 12 04	plasty a guma	O
19 12 07	drevo iné ako uvedené v 19 12 06	O
19 12 08	textílie	O
19 12 10	horľavý odpad (palivo z odpadov)	O
19 12 12	iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11	O
20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 03	viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	O
20 01 10	šatstvo	O
20 01 11	textílie	O
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 01 39	plasty	O

II. Dopĺňujúce informácie k zámeru navrhovanej činnosti: „Výroba dosák z druhotných surovín - odpadov na základe pripomienok a požiadaviek organizácie Priatelia Zeme - SPZ (zaslané elektronicky dňa 07.07.2025 č. záznamu 0117245/2025)

Pripomienka SPZ č. 1

Na str. 8 zámeru je uvedené, cit.: „Technologické zariadenia LISA TECH sú v súčasnosti prevádzkované po celom svete. Vo Švédsku bola technológia dodaná pre spoločnosť RECOMA.“ Navrhovateľ uvádza odkaz na túto prevádzku. Ďalej na tej istej strane uvádza odkazy na spoločnosť Save Board na Novom Zélande a v Austrálii a na spoločnosť Upfactorymaterials v Kalifornii a v Iowe. Po podrobnom preskúmaní technologických činností v uvedených prevádzkach, ako aj použitých vstupných surovín a výstupných produktov konštatujeme, že všetky tieto prevádzky spracúvajú ako hlavný prúd odpadu kompozitné obaly, predovšetkým z potravín, a len v malom množstve sa pridáva PE fólia. Navrhovateľ však na stranách 20 a 21 zámeru uvádza 41 rôznych odpadov, ktoré plánuje spracovávať na stavebné dosky. Vo všetkých ním uvedených zahraničných prípadoch ide výlučne o recykláciu kompozitných obalov s malým prídavkom PE fólie, nie o zmiešavanie a lisovanie rôznych druhov priemyselných odpadov a rôznych vytriedených zložiek komunálneho odpadu (napr. papier, šatstvo, textílie, drevo, plasty a viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky). Navrhovateľ nepredložil dôkaz o existencii obdobnej činnosti, pretože takáto činnosť reálne ani nemôže byť seriózne a overiteľne prevádzkovaná.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 1

Vstupné odpady nebudú používané na zhodnocovanie samostatne ale v zmesiach. Podľa dostupnosti odpadov na zhodnotenie bude na základe predbežných odhadov zloženia odpadov použitá vhodná receptúra pre proces ich zhodnotenia na konštrukčné dosky. Receptúry budú dodávané výrobcom a dodávateľom technológie a sú jeho chráneným duševným vlastníctvom. Receptúry sú prispôsobené zloženiu KO na Slovensku v rôznych modifikáciách.

Špecifikácie a parametre výstupných produktov sú priamo závislé od zloženia konkrétnej vstupnej suroviny a receptúry, ktorá je postavená na požiadavkách na parametre konkrétneho produktu pre konkrétne využitie v nadväznosti na fyzikálne a technologické podmienky spracovania. Produkt, respektíve receptúra nie je len otázkou vstupnej suroviny, ale aj ďalších zložiek štruktúry produktu. To sa týka krycích materiálov, aditív alebo post-procesných úkonov ktorými je možné vlastnosti a charakter základného produktu optimalizovať a modifikovať pre špecifické použitie. Vlastnosti vstupných surovín spolu s požiadavkami kladenými na vlastnosti produktov a prevádzkové prostredie majú vplyv aj na produktivitu výroby.

Na str. 22 zámeru navrhovanej činnosti sú uvedené „poznámky“ dodávateľa technologického zariadenia:

*** Poznámka 1:** Spoločnosť LISA TECH a. s., respektíve SMART TECHNIK v rámci svojho Know-how a duševného vlastníctva tvorí v rámci požadovaných parametrov a fyzikálnych vlastností Produktu produktovej Receptúry. Tvorba Receptúry zahŕňa špecifikáciu vstupnej suroviny, stanovenie štruktúry Produktu, stanovenie výrobo-technických parametrov a produktivity. Dokončená Produktová Receptúra je následne podrobená procesu udelenia Vyhlásenia o zhode CE a ďalším krokom k uvedeniu Produktu na trh. Spoločnosť LISA TECH a. s. potom ručí za kvalitu a

vlastnosti produktu, pokiaľ sú dodržané všetky definované podmienky produkcie. Objednávateľ je zodpovedný a ručí za dodržanie všetkých definovaných podmienok produkcie.

**** Poznámka 2:** Spracovateľská recyklačná technológia spoločnosti LISA TECH a. s. je určená na prevádzku zo špecifikovaným podkladovým a krycím materiálom. V prípade použitia iného materiálu bez predchádzajúcej konzultácie a schválenia od spoločnosti LISA TECH a. s., táto neručí za správnosť funkcie zariadenia a kvalitu povrchu.

Spoločnosť LISA TECH a. s. odporučí výrobcu a dodávateľovi overených Krycích materiálov, pokiaľ bude zvolený iný výrobca, respektíve dodávateľ tak je nutné pred nákupom skladového množstva Krycieho materiálu vykonať funkčné testy pre overenie vhodnosti daného materiálu.

Z uvedených Poznámok je zrejmé, že navrhovateľ je povinný bezpodmienečne dodržiavať Produktové receptúry. Produktové receptúry existujúce v čase objednania zariadenia, resp. uzatvorenia zmluvy o dodaní technologického zariadenia nie sú definitívne, ale sú v stálom vývoji. V poznámkach je uvedený postup schvaľovacieho procesu Projektovej receptúry, podľa ktorého po dokončení vývoja Produktovej receptúry nasleduje proces udelenia Vyhlásenia o zhode CE a ďalšie kroky k uvedeniu Produktu na trh. Na str. 20 a 21 zámeru navrhovanej činnosti sú uvedené aj také odpady, ktoré ešte nie sú súčasťou schválených receptúr, ale prebieha proces tvorby receptúr dodávateľom technológie, v ktorom sú zahrnuté aj odpady uvedené na str. 20 a 21 zámeru.

Jednou z hlavných úloh a cieľov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie je identifikácia kľúčových (predovšetkým negatívnych) vplyvov na životné prostredie a posúdenie všetkých pravdepodobných variant, ktoré môžu, ale aj nemusia nastať. Na základe uvedeného základného princípu posudzovania vplyvov na životné prostredie uviedol navrhovateľ v zozname vstupných odpadov aj odpady, ktoré ešte nie sú súčasťou schválených receptúr, ale je predpoklad, že sa nimi v krátkom čase stanú.

Využívať uvedené odpady na výrobu konštrukčných dosák bude môcť navrhovateľ realizovať až na základe legislatívne schválenej a dodávateľom technologického zariadenia predloženej receptúry prevádzkovateľovi technologického zariadenia.

Pripomienka SPZ č. 2

Na str. 17 zámeru je uvedené, cit.: „Recyklačná technológia je vyvinutá a určená na recykláciu, respektíve upcycláciu širokého spektra hlavne triedeného komunálneho, ktorý bude dezitnetrovaný, respektíve podrvený na definovanú frakciu, spĺňa požiadavky na maximálnu absolútnu vlhkosť, neobsahuje nebezpečné látky a v maximálnej miere je zbavený magnetických aj nemagnetických kovov s výnimkou tenkých fólií“ koniec cit. V rámci navrhovanej činnosti dochádza k zmiešavaniu rôznych odpadových materiálov zo 41 druhov vytriedených odpadov. V prípade jej realizácie by nešlo ani o upcycláciu, ani o recykláciu, ani o downcycláciu, ale len o:

- znovuzmiešavanie už vytriedených zložiek odpadov vrátane komunálnych, za účelom výroby produktov nízkej kvality,
- neopodstatnené zmiešavanie odpadov rôzneho pôvodu – fosílného charakteru (plasty, guma, textil) s odpadmi prírodného charakteru (papier, drevo, rastlinné pletivá, textil, koža),
- zmarenie potenciálu na kvalitnú recykláciu jednotlivých vytriedených zložiek z komunálnych odpadov.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 2

SPZ na doménach, ktoré pod svojim menom spravuje v boji proti spaľovniam odpadov uvádza ako alternatívne riešenia materiálne využitie odpadov. Navrhovaná činnosť je alternatívou k spaľovaniu odpadov, pretože predstavuje široký rozsah využiteľnosti rôznorodých odpadov – aj takých, ktoré za súčasných podmienok končia na skládkach, alebo v spaľovniach odpadov. Napriek tomu SPZ považuje navrhovanú činnosť za „škodlivú recykláciu“, pri ktorej sa odpady nie zhodnocujú, ale znehodnocujú a vyrobené produkty sú nízkej kvality. SPZ hodnotenie navrhovanej činnosti žiadnym spôsobom (okrem tzv. vlastného názoru) ničím nepreukázalo. Kvalitatívne vlastnosti konštrukčných dosák sú pritom doložené testami odborne spôsobilých osôb (napr. VÚT Brno) a CE certifikátom. Výrobu konštrukčných dosák považuje SPZ za zmiešavanie odpadov. Tým len preukazuje svoju technickú nespôsobilosť, pretože podstatou výrobného procesu konštrukčných dosák je vysokotlakové lisovanie. Podľa takéhoto postoja SPZ aj recyklačné obalovačky asfaltových zmesí znehodnocujú odpad, pretože zmiešavajú odpadové kamenivo a odpadový asfalt. Konštrukčné dosky sa vyrábajú, sú certifikované a je na ne odbyt, teda nie sú zmiešaným odpadom, ako uvádza SPZ.

Pripomienka SPZ nie je ničím doložená a v danom prípade irelevantná.

Pripomienka č. 3

V predloženom zozname vstupných odpadov na stranách 20 a 21 zámeru sa nachádzajú odpady prírodného charakteru – biologicky rozložiteľné odpady (napr. rastlinné pletivá, drevo, kôra, papier). Ide o tzv. „organické materiály“, pre ktoré je v § 3 ods. 15 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov jasne stanovená definícia recyklácie:

„Recyklácia je každá činnosť zhodnocovania odpadu, ktorou sa odpad opätovne spracuje na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo iné účely, recyklácia zahŕňa aj opätovné spracovanie organického materiálu.“ Na základe tejto definície možno za recykláciu považovať len spracovanie na pôvodný účel, prípadne spracovanie na druhotné suroviny (extrakciu olejov, bielkovín a pod.), ako aj opätovné spracovanie organického materiálu na kompost, mulč, substrát alebo digestát. Zmiešanie jednotlivých druhov BRO (biologicky rozložiteľných odpadov) s plastovým odpadom a následná mechanicko-fyzikálna úprava takejto zmesi sa za recykláciu BRO považovať nedá. V prípade vstupných odpadov prírodného charakteru – biologicky rozložiteľných odpadov – by teda v uvedenom prípade nešlo o ich recykláciu podľa § 3 ods. 15 zákona o odpadoch. Toto potvrdzuje aj § 11 ods. 1 vyhlášky č. 371/2015 Z.z., kde sa za zariadenie na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu môžu považovať len kompostárne a bioplynové stanice.

Na základe predložených pripomienok konštatujeme, že navrhovaná činnosť nespĺňa atribúty recyklácie odpadov v zmysle zákona o odpadoch ani smernice Európskej únie o odpadoch. Ide o činnosť, ktorá by mala skôr charakter škodlivého zmiešavania rôznych druhov odpadov, ktoré už boli vytriedené za účelom skutočnej recyklácie. Takéto nakladanie by viedlo k vzniku produktov nízkej a pochybnéj kvality s rizikom uvoľňovania mikroplastov počas ich používania. Z uvedených dôvodov navrhujeme, aby príslušný orgán vo svojom rozhodnutí stanovil povinné hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zároveň požadoval, aby sa v rozsahu hodnotenia zohľadnila požiadavka na vylúčenie nevhodných druhov odpadov zo zoznamu vstupných surovín, v súlade s našimi pripomienkami.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 3

Nikde v zámere nie je uvedené, že v rámci navrhovanej činnosti bude realizovaná recyklácia BRO, ani to, že navrhovateľ bude prevádzkovať kompostáreň, alebo BPS. V rámci navrhovanej činnosti bude realizovaná „Výroba dosák z druhotných surovín – odpadov“. Na stranách 20 a 21 zámeru je uvedený zoznam odpadov použiteľných na výrobu konštrukčných dosák. Avšak nikde sa neuvádza, že budú všetky uvedené odpady používané naraz v jednom procese. Ani do koláča sa nedávajú všetky

ingredencie, ktoré sa nachádzajú v domácnosti, ale len tie, ktoré tam podľa receptúry patria. Z predloženého zámeru jednoznačne vyplýva, že výroba konštrukčných bude realizovaná na základe schválených receptúr.

Postup tvorby a schvaľovania produktových receptúr je uvedený v zámere navrhovanej činnosti na str. 22:

„Poznámka 1: Spoločnosť LISA TECH a. s., respektíve SMART TECHNIK v rámci svojho Know-how a duševného vlastníctva tvorí v rámci požadovaných parametrov a fyzikálnych vlastností Produkt produktovej Receptúry. Tvorba Receptúry zahŕňa špecifikáciu vstupnej suroviny, stanovenie štruktúry Produktu, stanovenie výrobnotechnických parametrov a produktivity. Dokončená Produktová Receptúra je následne podrobená procesu udelenia Vyhlásenia o zhode CE a ďalším krokom k uvedeniu Produktu na trh. Spoločnosť LISA TECH a. s. potom ručí za kvalitu a vlastnosti produktu, pokiaľ sú dodržané všetky definované podmienky produkcie. Objednávateľ je zodpovedný a ručí za dodržanie všetkých definovaných podmienok produkcie.

Poznámka 2: Spracovateľská recyklačná technológia spoločnosti LISA TECH a. s. je určená na prevádzku zo špecifikovaným podkladovým a krycím materiálom. V prípade použitia iného materiálu bez predchádzajúcej konzultácie a schválenia od spoločnosti LISA TECH a. s., táto neručí za správnosť funkcie zariadenia a kvalitu povrchu.

Spoločnosť LISA TECH a. s. odporučí výrobcu a dodávateľa overených Krycích materiálov, pokiaľ bude zvolený iný výrobca, respektíve dodávateľ tak je nutné pred nákupom skladového množstva Krycieho materiálu vykonať funkčné testy pre overenie vhodnosti daného materiálu.“

To znamená, že pre spracovanie odpadov v rámci navrhovanej činnosti budú na výrobu dosák podľa príslušnej receptúry použité spolu len také odpady, ktoré sú určené v receptúre a ktoré budú spĺňať mechanické a fyzikálno-chemické požiadavky.

Výstupný produkt bude výrobkom s platným certifikátom, ktorý bude spĺňať kvalitatívne parametre a zdravotnú nezávadnosť pre určené použitie.

Podľa nášho názoru pokiaľ je výsledkom z činnosti zhodnocovania odpadov výstupom výrobok s platným certifikátom, na ktorý je odbyt, tak je uvedená činnosť považovaná za recykláciu.

Zároveň podotýkame, že ustanovenie zákona je platné v celom rozsahu a svojom obsahu tak, ako bolo legislatívne prijaté. Preto nie je možné jeho význam zúžiť ani rozšíriť, ani ináč modifikovať.

III. Doplnujúce informácie k zámeru navrhovanej činnosti: „Výroba dosák z druhotných surovín - odpadov na základe pripomienok a požiadaviek organizácie Združenie domových samospráv - ZDS (zaslané elektronicky dňa 08.07.2025)

1) Účasť verejnosti a zainteresovanej verejnosti v zisťovacom konaní a nasledujúcich povolovacích konaniach

Podľa čl.6 ods.2 písm.d Aarhurského dohovoru „zainteresovaná verejnosť je informovaná hneď na začiatku rozhodovacieho procesu týkajúceho sa životného prostredia podľa okolností, či už verejným oznamom alebo jednotlivo, a to vhodným, včasným a účinným spôsobom, okrem iného o: začiatku procesu; o možnosti účasti verejnosti; o čase a mieste akéhokoľvek plánovaného verejného prerokovania; o orgáne verejnej moci, od ktorého možno získať príslušné informácie a kde boli informácie na účely preskúmania verejnosťou uložené; o príslušnom orgáne verejnej moci alebo akomkoľvek inom úradnom orgáne, ktorému možno predložiť pripomienky alebo otázky a časový rozpis na predloženie pripomienok a otázok...”

Podľa Čl.6 ods.4 „Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.”

Nakoľko aktuálny zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nijakým spôsobom nerieši účasť verejnosti na procese EIA formou zisťovacieho konania a ani nijakým spôsobom nerieši účasť verejnosti v nasledujúcom povoľovacom procese, potom je potrebné čl.6 ods.2 Aarhuského dohovoru poskytnúť verejnosti individuálne pre každý projekt.

Žiadame preto o informáciu akým spôsobom môže zainteresovaná verejnosť uplatniť svoje práva a záujmy vyplývajúce z Aarhuského dohovoru v procese zisťovacieho konania a akým spôsobom si ich môže uplatniť v nasledujúcich povoľovacích procesoch; aké procesné postavenie pri tom má zainteresovaná verejnosť v zisťovacom konaní a aké v nasledujúcich povoľujúcich konaniach?

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 1

Uvedená pripomienka sa netýka zámeru navrhovanej činnosti.

2) Podstata a význam zisťovacieho konania

Podľa §2 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie:

- a) včasné a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja,³⁾
- b) zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie,
- c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti a to aj v porovnaní s nulovým variantom,
- d) určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia,⁴⁾
- e) získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia 6 povolení činnosti podľa osobitných predpisov.²⁾

Podľa zákona o životnom prostredí sa rozoznávajú tri rôzne kategórie vplyvov ľudskej činnosti na životné prostredie:

- znečistenie životného prostredia (§8 ods.1): "Znečisťovanie životného prostredia je vnášanie takých fyzikálnych, chemických alebo biologických činiteľov do životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, ktoré sú svojou podstatou alebo množstvom cudzorodé pre dané prostredie."
- poškodenie životného prostredia (§8 ods.2) „Poškodzovanie životného prostredia je zhoršovanie jeho stavu znečisťovaním alebo inou ľudskou činnosťou nad mieru ustanovenú osobitnými predpismi."
- ujma životnému prostrediu (§10)" Ekologická ujma je strata alebo oslabenie prirodzených funkcií ekosystémov vznikajúca poškodením ich zložiek alebo narušením vnútorných väzieb a procesov v dôsledku ľudskej činnosti."

Ani jeden z týchto termínov v ich legálnom význame nie je obsahom totožný s ich bežným hovorovým významom; najmä znečistenie sa vymyká bežnému hovorovému významu. Znečistenie v bežnom význame siova predpokladá znečistenie s následkom poškodenia životného prostredia. Žalobca tvrdí, že ako žalované úrady, tak aj sudcovia správneho súdu používali pojmy, ktoré majú určené zákonný a presne vymedzený obsah nepoužívali v ich legálnom vymedzení ale len v hovorovom zmysle slova.

Ekologická stabilita a udržateľný rozvoj prostredníctvom zabezpečenia zachovania ekologickej stability územia a to aj pri jeho ľudsky cieľavedomej premene

je teda verejným záujmom podľa §3 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny „(1) Každý je povinný chrániť prírodu o krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. (2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickostabilizačnej funkcie. (3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu. (4) Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia. (5) Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.”

Podstatou posudzovania vplyvov na životné prostredie sú teda skutkové zistenia, či daný zámer navrhovanej činnosti resp. jej zmeny spôsobuje len znečistenie alebo aj poškodenie životného prostredia a či spôsobuje nejakú ujmu životnému prostrediu. V prípade ak sa identifikuje poškodenie alebo ujma, je povinnosťou už navrhovateľa (ale aj úradu) uložiť zmierňujúce opatrenia, ktorými sa konkrétne poškodenie resp. ujma transformuje síce na znečistenie životného prostredia (teda vnášanie neprírodných antropických prvkov do krajiny) ale ktoré len predstavuje novú človekom pozmenenú formu ekologickej stability územia beztoho, aby došlo k trvalému poškodeniu (teda zníženiu kvality) životného prostredia.

Podľa Čl.45 Ústavy SR „Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.”

informácie o vplyvoch zámeru navrhovanej činnosti resp. jej zmeny majú byť úplné a včasné; ide o kumulatívne vlastností. Informácie o vplyvoch navrhovanej činnosti je nutné poskytnúť v úplnosti včasné, teda v rámci zisťovacieho konania a nemožno ich zisťovanie podmienkami rozhodnutia prenášať na neskôr. Ak je informácia včasná ale neúplná či úplná ale nie včasná - ide o rozpor s čl.45 Ústavy SR. Úplnosť informácie sa nevyhodnocuje absolútne ale primerane rozsahu účelu a cieľa zákona o EIA a obsahových požiadavkách na obsah zámeru a rozhodnutia.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 2

Uvedená pripomienka neobsahuje konkrétne požiadavky súvisiace s predloženým zámerom.

3. Legitímne očakávania verejnosti na zabezpečenie odbornosti procesu zisťovacieho konania

Podľa precedenčného rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžo/21/2012 „Najvyšší súd si záverom dovoľuje dať opakovane do pozornosti, že zo žiadneho zákona Slovenskej republiky, ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva právny nárok občianskych združení a zainteresovanej verejnosti, aby ich pripomienkam, ktoré podávajú procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, bolo vyhovené. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je,

aby sa verejnosť mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej roviny vzhľadom k cieľu (k tomu pozri bližšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. SSŽz/1/2010 z 28. apríli 2011 asp. zn. 8SŽz/1/2010 z 27. januára 2011)".

Podľa §16 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí „Výchova, osвета a vzdelávanie sa uskutočňujú tak, aby viedli k mysleniu a konaniu, ktoré je v súlade s princípom trvalo udržateľného rozvoja, k vedomiu zodpovednosti za udržanie kvality životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek a k úcte k životu vo všetkých jeho formách."

Podľa §22 ods.6 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA „Na vypracovanie informácie o navrhovanej činnosti alebo jej zmene sa vyžaduje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore zodpovedajúcom odboru činnosti alebo oblasti činnosti podľa §62 ods. 8."

Podľa §61 ods.1 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA „Odbornou spôsobilosťou na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie sa rozumie súhrn teoretických vedomostí a praktických skúseností v príslušnom odbore činnosti alebo v príslušnej oblasti činnosti potrebných na vypracovanie dokumentácie podľa §5, 9,13, 22, 31 a 36 a znalosť všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj medzinárodných dohôd upravujúcich problematiku posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktorými je Slovenská republika viazaná." pričom podľa §61 ods.8 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA „Odbornú spôsobilosť potvrdí ministerstvo vydaním osvedčenia."; ostatné ustanovenia §61 zákona o EIA podrobne špecifikujú požiadavky na odborne spôsobilú osobu a náležitosti osvedčenia.

Podľa zákona č.525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie sú orgánmi štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, okresné úrady v sídle kraja, okresné úrady, Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len „inšpekcia"); štátnu správu starostlivosti o životné prostredie vykonávajú obce v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi; pričom podľa §12 zákona č.525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie „Podrobnosti o osobitných kvalifikačných predpokladoch ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo."

Ochrana životného prostredia je napĺňaná aj prostredníctvom základnej zásady životného prostredia podľa §16 zákona o životnom prostredí založenej na tom, že odborná spôsobilosť spracovateľa zámeru ale aj pracovníka úradu je založená na odbornom vzdelaní (absolvovanie príslušnej vysokej školy a preukázanie odbornej spôsobilosti) a následnom takom využívaní tohto vzdelania, ktoré v aplikačnej praxi smeruje k udržateľnému rozvoju; to sa formálne preukazuje nielen diplomom o príslušnom vysokoškolskom vzdelaní ale aj osvedčením o odbornej spôsobilosti. Len osoby disponujúce splnením týchto predispozícií spĺňajú predpoklad odborného vyhodnocovania a posudzovania vplyvov na životné prostredie v procese zisťovacieho konania.

Odbornosť zámeru je garantovaná odbornou spôsobilosťou spracovateľa zámeru; odborná spôsobilosť spracovateľa podľa §61 zákona o EIA musí v zmysle §62 zákona o EIA nomenklatúrne zodpovedať kategorizácii zámeru podľa prílohy č.8 k zákonu o EIA. V prípade ak je súčasťou zámeru aj stavebný projekt, tak odbornosť autorizovaného stavebného inžiniera spočíva v osvedčení jeho odbornou spôsobilosťou podľa zákona č. 138/1992 Z.z. o autorizovaných stavebných inžinieroch a osvedčuje sa úradnou pečiatkou projektanta a podpisom.

Za účelom overenia odbornosti spracovaného zámeru žiadame predložiť osvedčenie o odbornej spôsobilosti spracovateľa zámeru navrhovanej činnosti resp. jej zmeny podľa §61 ods.8 zákona o EIA.

Za účelom overenia odbornosti pracovníka úradu posudzovania vplyvov na životné prostredie žiadame predložiť osvedčenie o odbornej spôsobilosti pracovníka rozhodujúceho vo veci podľa 12 zákona o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 3

Uvedená pripomienka neobsahuje konkrétne požiadavky súvisiace s predloženým zámerom.

4) Použitie základných zásad ochrany životného prostredia podľa zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí

Podľa §11 zákona o životnom prostredí „Územie nesmie byť zaťažované ľudskou činnosťou nad mieru únosného zaťaženia.“

Podľa §12 zákona o Životnom prostredí „(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí aby sa neohrozovali ďalšie Živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“

Žiadame kumulatívne a synergické vplyvy na životné prostredie vyhodnotiť zákonom predpokladaným spôsobom v zmysle §12 zákona o životnom prostredí v spojení s §29a zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a to porovnaním predpokladaných kumulatívnych hodnôt zaťaženia životného prostredia faktormi meranými v technických jednotkách a ich porovnaním s prahovými hodnotami podľa regulačných noriem osobitných právnych predpisov chrániacich životné prostredie alebo jeho zložky. Vplyvy na životné prostredie boli vyhodnotené nepreskúmateľne v zmysle požiadavok zákona o životnom prostredí. Aké sú množstvá znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia? A aké sú množstvá znečisťujúcich látok vypúšťaných do vôd? Aké je celkové zaťaženie hlukom? Aké je riziko vyplývajúce zo záplav, ako je eliminované a aké škody hrozia ak sa napriek tomu hrozba zmení na škodu: Ide o príklady otázok, ktoré si každý člen zainteresovanej verejnosti kladie aby identifikoval charakter vplyvov zámeru na životné prostredie a jeho intenzitu a rozsah. Od tohto posúdenia zároveň závisí aj určenie zmierňujúcich opatrení v zámere.

Ide o otázky relevantné aj k predmetu výsledku zisťovacieho konania a výroku rozhodnutia, ktorým je zavŕšené; žiadame preto o informácie:

a) O tom, či sa bude zámer ďalej posudzovať sa rozhoduje na základe kritérií podľa prílohy č.10 k zákonu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, pričom analýza vplyvov v technických jednotkách je výslovne jedným z kritérií posudzovania vplyvov na životné prostredie. Ďalšími kritériami sú vplyvy na vody (regulované napr. vodným zákonom, zákonom o kanalizáciách, zákone o protipovodňovej ochrane či nariadením o dobrom stave vôd), vplyvy na ovzdušie (regulované zákonom o ochrane ovzdušia), vplyvy na technickú infraštruktúru (regulované napr. cestným zákonom, zákonom o dráhach, zákonom o energetike, zákonom o vodovodoch a kanalizáciách a pod.), vplyvy na prírodu a krajinu (regulované zákonom o ochrane prírody a krajiny a jej vykonávacou vyhláškou) či vplyvy akustickej záťaže či dostatočného prístupu k

slnecnému svetlu a ďalšie vplyvy na pohodu a nerušenosť bývania (regulované napr. zákonom o verejnom zdraví a jeho vykonávajúcou vyhláškou).

Zámer je zhmotnením realizácie povinností navrhovateľa podľa §18 zákona o životnom prostredí {poznať a monitorovať jeho vplyvy na životné prostredie) a podľa §17 ods.2 zákona o životnom prostredí (poznané vplyvy nechať posúdiť formou zámeru podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie). Na obsah a rozsah zámeru sa tak nekladú len formálne a obsahové požiadavky zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie ale aj požiadavky zákona o životnom prostredí.

Zámer teda musí zodpovedať na otázku či je vôbec prípustný a tým je vtedy ak sa po realizácii zámeru obnoví ekologická stabilita územia v zmysle relevantných právnych predpisov {napr. územný plán, Adaptačná stratégia mesta, regiónu a štátu. Dokumentácia starostlivosti o prírodu a krajinu a ďalšie zákonom predpokladané dokumenty).

Prípustnosť sa vyhodnocuje v zmysle §11 a §12 zákona o životnom prostredí pomocou prahových hodnôt osobitných právnych predpisov; prípustný je taký zámer, ktorého predpokladané vplyvy sú v rámci limitov určených prahovými hodnotami príslušných právnych predpisov.

Následne aj to, či má byť zámer ďalej posudzovaný sa rozhoduje porovnaním predpokladaných hodnôt znečisťujúcich vplyvov s prahovými hodnotami podľa regulácie týchto vplyvov podľa osobitného právneho predpisu. Ak je identifikovaný vplyv na životné prostredie blízky prahovej hodnote, tak ďalšie posudzovanie prichádza reálne do úvahy a podrobnejšie zisťovanie informácií o životnom prostredí je na mieste; naopak ak je tento vplyv významne vzdialený od prahovej hodnoty tak ďalšie posudzovanie neprinesie ďalšie relevantné informácie.

b) Účelom zisťovacieho konania podľa §2 písm.d zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je aj „určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia" pričom podľa §29 ods.15 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie výsledok zisťovacieho konania obsahuje „aj vlastnosti projektu alebo plánovaného opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť tomu, čo by inak mohli byť významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, ak ich navrhovateľ navrhol". Povinnosťou navrhovateľa je podľa §17 ods.1 zákona o životnom prostredí aj „predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, prechádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia o minimalizovať nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie".

Nedostatočne navrhnuté zmiernujúce opatrenia sú teda dôvodom na ďalšie posudzovanie zámeru lebo len s nimi je ten-ktorý vplyv dostatočne zmiernený na to aby nepredstavoval významný vplyv na životné prostredie; bez takéhoto zmiernujúceho opatrenia nie je možné vplyv považovať za nevýznamný či málo významný.

Zmierňujúce opatrenia boli v zámere určené nedostatočne.

Úrad posudzovania vplyvov na životné prostredie tak už nemá právo určiť vlastné zmiernujúce opatrenia ale má povinnosť uviesť všetky, ktoré navrhol navrhovateľ v zámere; súčasne má posúdiť či navrhovateľom určené opatrenia sú dostatočné na zmiernenie identifikovaných vplyvov. V prípade nedostatočnosti opatrení uvedených v zámere má povinnosť rozhodnúť o ďalšom posudzovaní zámeru nakoľko v tom zlyhal navrhovateľ v zámere.

Podľa §1 zákona o životnom prostredí „Zákon vymedzuje základné pojmy a ustanovuje základné zásady ochrany životného prostredia a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia a pri využívaní prírodných zdrojov; vychádza pritom z princípu trvalo udržateľného rozvoja." Len ťažko možno hovoriť o zabezpečení ochrany životného prostredia rozhodnutím zo zisťovacieho konania (§2 písm.a zákona o EIA), ak sa nepoužije legálna terminológia a základe

zásady ochrany životného prostredia; bez použitia zákona o životnom prostredí sa nedá hovoriť o vecne správnom posúdení vplyvov na životné prostredie.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 4

Uvedená pripomienka neobsahuje konkrétne požiadavky súvisiace s predloženým zámerom.

5) Vyhodnotenie vplyvov na životné prostredie podľa osobitných právnych predpisov regulujúcich jednotlivé zložky životného prostredia.

Pre správne pochopenie navrhovanej činnosti resp. jej zmeny a zrozumiteľné pochopenie a kontrolu rozhodnutia o výsledku zisťovacieho konania potrebujeme dodatočné informácie o vplyvoch na životné prostredie podľa relevantných kritérií v inej štruktúre a obsahu ako predpokladá príloha č.8a a č.9 k zákonu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie pričom táto iná požadovaná štruktúra reflektuje zákonné kritériá podľa ktorých sa určuje či navrhovaná činnosť resp. jej zmena sa bude posudzovať a určujú sa aj opatrenia, ktoré je potrebné zrealizovať. Preto požadujeme dodatočnú informáciu o životnom prostredí v rozhodnutí o výsledku zisťovacieho konania v rozsahu otvorených otázok a dopytov metódou dotazníkového prieskumu:

a) Žiadame identifikovať všetky významné krajinné prvky dotknuté navrhovanou činnosťou resp. jej zmenou ako vysvetlenie akým spôsobom sa chránia a zachovávajú ich ekostabilizačné funkcie. Ďalej žiadame identifikovať územné systémy ekologickej stability dotknuté navrhovanou činnosťou resp. jej zmenou ako aj vysvetlenie akým spôsobom sa zachová alebo zlepši ekologická stabilita územia a aké opatrenia sú v tomto smere navrhnuté.

b) Žiadame informáciu o potrebe výrubového povolenia; v prípade jeho potreby žiadame vyhodnotenie odôvodneného prípadu výrubu, vyhodnotenie ekologickej a estetickkej funkcionality drevín určených na výrub ako aj ich význam pre životné prostredie; ďalej aj vyhodnotenie spoločenskej hodnoty drevín určených na výrub ako aj vyhodnotenie výrubu z hľadiska regulácie Územným plánom a Dokumentom starostlivosti

o dreviny. Ako zmierňujúce a kompenzačné opatrenia žiadame vyhodnotiť návrh náhradnej výsadby.

c) Osobitne žiadame vyhodnotiť vplyvy na nadradenú infraštruktúru (vodovod, kanalizácia, dopravná sieť); za týmto účelom požiadať mesto/obec o informáciu o pláne a časovom rámci ich rozvoja. V tomto kontexte je potrebné spracovať a analyzovať krajinotvorný koncept zasadený do územnoplánovacej dokumentácie (mapových podkladov), z ktorých by bolo zrejmé ako priestorové vedenie a napojenie (ako aj ďalšie priestorové a funkčné súvislosti), na ktoré by sa dali aplikovať kapacitné ukazovatele ako aj ďalšie ukazovatele podľa osobitných právnych predpisov vyhodnocujúcich prahové hodnoty miery zaťaženia daného územia predmetnou ľudskou činnosťou. Je potrebné spracovať a analyzovať dopravno-kapacitné vyhodnotenie širších dopravných súvislostí; rovnako ako vyhodnotenie kapacitných možností ďalšej technickej infraštruktúry.

d) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu vôd podľa čl.4 Smernice o vodách Č.2000/60/ES a to aj spôsobom predpokladaným v §16 vodného zákona a nariadením č.269/2010 Z.z. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom (§16a ods.3 vodného zákona) alebo znaleckým posudkom (§17 ods.7 zákona o znalcoch).

Pri tomto vyhodnotení žiadame vyhodnotiť, akým spôsobom sa prispeje k plneniu celkových cieľov Smernice o vodách za región a celé Slovensko.

Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu vôd; bude úlohou projektanta navrhnuť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil.

e) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu ovzdušia podľa §5 až §7 zákona o ovzduší a §27 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v spojení s regulačnými ustanoveniami vyhlášky o verejnom zdraví č.549/2007 Z.z.. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom emisno-imisného posudku (§19 zákona o ovzduší) a akustického posudku (§6 vyhlášky č.549/2007 Z.z.) alebo znaleckým posudkom v

príslušnom odbore (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Tieto posudky navrhnu aj prahové hodnoty na dosiahnutie dobrého stavu ovzdušia pre daný projekt.

Ma Slovensku ani jedno mesto nespĺňa limity a regulácie Svetovej zdravotníckej organizácie

(<https://primar.sme.sk/c/22885029/slovensko-ovzdušie-znečistenie-normy-zdravie.html>) a aj najmenej znečistené mestá (napr. Bratislava a Senica) prekračujú normu 2 až 3 násobne. Nadmerné znečistenie znižuje kvalitu života a ohrozuje predčasnými smrťami významnú časť obyvateľstva.

Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie ovzdušia prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu ovzdušia; bude úlohou projektanta navrhnuť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil a zdroje znečistenia ovzdušia kumulatívne tieto hodnoty neprekročili.

f) Žiadame vyhodnotiť súlad s limitmi akustického zaťaženia v denných aj nočných hodinách podľa zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č.549/2007 Z.z. v aktuálnom znení.

g) Žiadame vyhodnotiť vplyvy prípadných zdrojov elektromagnetického žiarenia podľa §28 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. ako aj vyhodnotiť vplyvy optického žiarenia podľa §29 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z.

h) Európska komisia implementuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for 55“ (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/>), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. Bližšie vysvetlenie nájdete v odbornom článku (<https://euobserver.com/climate/152419>).

Smernica o energetickej efektívnosti Č.2010/31/EÚ v zmysle jej zmeny č.2018/844 sú členské štáty povinné vyhodnocovať energetickú efektívnosť budov a povoliť len také budovy, ktoré spĺňajú príslušné prahové limity v zmysle transpozície tejto smernice vnútroštátnym právnym predpisom. Týmto vnútroštátnym predpisom je zákon č.555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov. Podrobnosti o Smernici a obsahu transpozičných vnútroštátnych predpisov sú zverejnené na európskom portáli právnych informácií:

<https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/summary/energy-performance-of-buildings.html>

Žiadame úrad posudzovania vplyvov na životné prostredie overiť, či budovy navrhované v rámci navrhovanej činnosti resp. jej zmeny majú vyhodnotenú predpokladanú projektovú energetickú hospodárnosť a či táto je v limite príslušnej kategórie budov. Súčasne žiadame úrad posudzovania vplyvov na životné prostredie určiť, či sú v oznámení navrhovanej činnosti resp. jej zmeny určené opatrenia zabezpečujúce splnenie príslušných energetických limitov.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 5

Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie sú v predloženej zámere vyhodnotené v kap. 3. na stranách 116 – 124. Uvedené pripomienky nie sú konkrétne a vo vzťahu k predloženému zámeru sú zjavné nedôvodné.

6. Verejný záujem zachovania ekologickej stability územia

Verejným záujmom v oblasti ochrany prírody a krajiny podľa §3 ods.3 zákona o ochrane prírody a krajiny je „Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia^{14*} a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnuť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.^{15*}“; legislatívny odkaz „14“) odkazuje na „§2 ods.2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník“ a legislatívny odkaz „15“) príkladom na „napríklad §7 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení zákona č. 83/2000 Z. z.“

Napĺňanie tohto verejného záujmu je aj predmetom Národnej stratégie ochrany biodiverzity

f

[https://www.enviroportal.sk/dokument/aktualizovana-narodna-strategiia-ochranv-biodi-
verzity-do-roku-2020](https://www.enviroportal.sk/dokument/aktualizovana-narodna-strategiia-ochranv-biodi-
verzity-do-roku-2020)),

ktorým sa naplňajú verejné záujmy vytvárania a udržiavania ekostabilizačných funkcií
územia ako prirodzených či

človekom vytvorených ÚSES a významných krajinných prvkov ale sa ňou naplňa aj
Smernica EÚ o biodiverzite.

Podľa Národnej stratégie ochrany biodiverzity je prioritnou osou národnej
implementácie Smernice

o biodiverzite aj:

■ Cieľ A. 1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov a dosiahnuť výrazné
a merateľné zlepšenie ich stavu

■ Cieľ A.2. Zlepšiť implementáciu a vymáhanie práva na úseku ochrany prírody a
biodiverzity, vrátane agendy CITES

■ Cieľ A.3 Zabezpečiť informovanosť laickej a odbornej verejnosti o význame
biodiverzity a krokoch na jej ochranu a trvalo udržateľné využívanie

Ide o príklad verejného záujmu, ktorého vnútroštátna legislatívna regulácia a úprava
predbehla úpravu a reguláciu sekundárnym právom EÚ, preto je nutné toto ustanovenie
interpretovať aj tzv. eurokonformným výkladom práva tak, že aj napĺňanie národnej
stratégie o obnove biodiverzity spadá pod verejný záujem upravený §3 ods.3 zákona o
ochrane prírody a krajiny a svoj prejav má aj v procesoch EIA z hľadiska práva
verejnosti na informácie (cieľ A.3) a prostredníctvom právnej ochrany biodiverzity
(cieľ A.2) dosiahnuť reálne zlepšenie stavu všetkých biotopov a to merateľné (cieľ A.1).
To kladie dodatočné odborné nároky aj na úrady posudzovania vplyvov na životné
prostredie, ktorých úlohou je v tuzemských podmienkach aplikovať sekundárne právo
EÚ a všetky príslušné smernice v oblasti životného prostredia a teda tzv.
eurokonformným výkladom práva rozhodovať o právach a povinnostiach osôb svojou
činnosťou spôsobujúcich ujmu životnému prostrediu jeho znečisťovaním alebo
poškodzovaním takým spôsobom, aby sa dosiahol trvalo udržateľný rozvoj a udržateľná
správa vecí verejných v oblasti životného prostredia.

Vytváraním a obnovou prirodzenej biodiverzity sa prispieva aj k napĺňaniu revidovanej
Adaptačnej stratégie SR

f<https://www.enviroportal.sk/dokument/strateeia-adaptacie-sr-na-zmenu-klimv>; str.
45);

■ Obmedziť vytváranie nepriepustných plôch v urbanizovanom priestore, ustúpiť od
odkanalizovania zrážkových vôd zo stavieb, podporovať zachytávanie a infiltráciu
zrážkovej vody do podlažia pomocou prvkov zelenej infraštruktúry (napr. vegetačná
dlažba, výsadba vegetácie, vegetačné strechy a steny, dažďové záhrady) a prvkov
technického charakteru, resp. ich využívanie na úžitkové účely (napr. pomocou
budovania záchytných zariadení na zrážkové vody s možnosťou využívania na závlahy
v dobe sucha alebo na úžitkovú vodu v budovách).

ZDS je známe tým, že sa vo svojej činnosti zameriava a sústreďuje práve na vytváranie
a obnovu prirodzenej biodiverzity najmä v rámci nových projektov, čím prispieva k
napĺňaniu tohto národného a európskeho strategického cieľa, Naša činnosť sa odrazila
aj do postupného zapracúvania našich odporúčaní do strategických dokumentov, čím sa
osvedčuje účelnosť a efektivita vzájomného previazania spolupráce verejných
organizácií, podnikateľov, ekologických spolkov a vzdelávacieho sektora
spolupracujúcich na spoločnom ciele ochrany a starostlivosti o životné prostredie nielen
ako ekologického snaženia ale aj spôsobu, akým sa prispieva k transformácii
hospodárstva a podpore hospodárstva a podnikania.

SAZP spracovalo „Metodické usmernenie pre posudzovanie klimatickej zraniteľnosti a
klimatickej odolnosti nových investícií a projektov a začlenenie do procesu EIA/SEA“
(https://metodiky.sazp.sk/Metodika_5/Definitiva_Metodické_usmernenie_pre_posudzovanie_klimatickej_zranitelnosti_EIA_SEA.pdf); zámer ale aj vyhodnotenie
zámeru z hľadiska prejavov klimatickej krízy je potrebné spracovať a vyhodnotiť podľa
a v súlade s touto metodikou.

Podľa analýzy MŽP SR, Inštitútu environmentálnej politiky „Vedúci! Obce horia!“ (<https://minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/veduci-horia-oface.html>) sa lokalita Trnava nachádza v 7. stupni ohrozenia horúčavami, 10. stupni ohrozenia suchom a 3. stupni ohrozenia povodňami,

Ako ekostabilizačné opatrenia vo verejnom záujme žiadame podmienkami rozhodnutia EIA určiť:

Zakladanie mestských parkov a výsadba stromov; treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe

(<https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace-davidhora-ndf>) Rašeliniská

<https://dennikn.sk/2932824/na-orave-sa-zachovalo-vzacne-raselinisko-vacsinu-takych-sme-znicili-teraz-mohli-zadrziavat-vodu-v-krajine-reportaz/>

Dažďové záhrady zadržiavajú vodu, čím pomáhajú udržiavať vodu v krajine a teda je to prevencia pred suchom, zachovávajú prirodzenú vodnú bilanciu a súčasne sú protipovodňovým opatrením a to nehovoríme o estetickej funkcionalite a ekostabilizačnej úlohe. Biosolárne strechy tvorené kombináciou vegetačnej strechy a fotovoltiky

Zelené strechy sú efektívnou strešnou krytinou s výbornými izolačnými vlastnosťami, čím prirodzene prispievajú k zabezpečeniu optimálnych vnútorných podmienok bez energetických dotácií; fotovoltická elektrárň navyše znižuje energetickú závislosť a prispieva k pozitívnej energetickej bilancii. Vďaka vegetačnému povrchu sa súčasne územie nestáva tepelným ostrovom, s dažďovými vodami sa prirodzene nakladá.

alebo alternatívne tvorenej umelým mokradňovým biotopom:

Číslo spisu Por.č záznamu Číslo záznamu Dátum prijatia ľonna originálu

0119561/2025 9.7.2025 hodnoverná elektronická

Zelené strechy parkovísk a iných vodorovných stavieb a spevnených plôch zabezpečujú bezpečné nakladanie s dažďovými vodami z povrchového odtoku prirodzenou plošnou infiltráciou do podlažia, čím prispievajú k zachovaniu vody v území, zachovaniu prirodzenej vodnej bilancie ako aj predchádzajú prehrievaniu územia a vzniku tepelných ostrovov; sú prirodzeným a efektívnym protipovodňovým opatrením. V prípade nevhodných hydrogeologických podmienok ich varianta zabezpečuje lepšie nakladanie s vodami v „reťazci“ opatrení.

Realizácia výsadby vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státa; myslí sa tým nielen počet ale aj umiestnenie, aby svojou korunou tieto 4 parkovacie státa tienili. Koreňovú sústavu pri tom je potrebné zakladať tzv. švédskym systémom:

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 6

Uvedená pripomienka neobsahuje konkrétne požiadavky súvisiace s predloženým zámerom.

7) Špecifické otázky týkajúce sa navrhovanej činnosti resp, jej zmeny

a. Spracovateľ zámeru porušil svoju zodpovednosť odborne pracovať zámer nakoľko v zmysle vyhodnotenia vplyvov klimatickej krízy nepoužil „Metodické usmernenie pre posudzovanie klimatickej zraniteľnosti a klimatickej odolnosti nových investícií a projektov a začlenenie do procesu EIA/SEA“ spracovanú SAŽP.

b. ZDS je odborníkom na právo životného prostredia ako aj na implementáciu sekundárneho práva EÚ

v národných podmienkach a preto je potrebné zvážiť jeho väčšiu angažovanosť v procese EIA podľa §29 ods.8 zákona o posudzovaní vplyvov ako relevantnej environmentálnej organizácii a vyžiadať si od ZDS podrobnejšiu kvalitatívnu analýzu zámeru prípadne ho za týmto účelom prizvať na prerokovanie zámeru s navrhovateľom ako relevantného subjektu. Akceptovanie resp. neakceptovanie ZDS ako relevantného subjektu je potrebné riadne zdôvodniť.

Podľa čl.44 ods.4 a ods.5 Ústavy SR „Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, o ekologickú rovnováhu a o účinnú

starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov. (5) Poľnohospodárska pôda a lesná pôda ako neobnoviteľné prírodné zdroje požívajú osobitnú ochranu zo strany štátu a spoločnosti.", ktorú v mene Štátu v súlade s čl.44 ods.6 Ústavy SR v zisťovacom konaní zabezpečuje úrad posudzovania vplyvov na životné prostredie dôkladným a úplným zistením skutkového stavu predpokladaných vplyvov na životné prostredie v zmysle vyššie citovaných právnych predpisov.

Očakávame, že štát bude prostredníctvom úradu účinne vymáhať a uplatňovať právne predpisy v oblasti životného prostredia (citované aj v tomto stanovisku) voči navrhovateľovi a ním predloženému oznámeniu o navrhovanej činnosti resp. jej zmeny. Presvedčíme sa o tom v rozhodnutí o výsledku zisťovacieho konania.

Vyjadrenie a doplnenie navrhovateľa k pripomienke č. 7

Uvedené pripomienky nie sú konkrétne a vo vzťahu k predloženému zámeru sú zjavne nedôvodné.

Ing. Juraj Kantor
Predseda predstavenstva

Ing. Jozef Gvušč
člen predstavenstva